

ПОСТАНОВА

Іменем України

02 жовтня 2018 року

Київ

справа №495/3711/17

адміністративне провадження №К/9901/1169/17

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду:

судді-доповідача - Бучик А.Ю.,

суддів: Гімона М.М., Мороз Л.Л.,

розглянувши в порядку письмового провадження касаційну скаргу управління соціальної політики Білгород-Дністровської міської ради на постанову Білгород-Дністровського міськрайонного суду Одеської області в складі судді Мишко В.В. від 07.07.2017 та ухвалу Одеського апеляційного адміністративного суду в складі колегії суддів: Домусчі С.Д., Ковалю М.П., Кравця О.О. від 12.12.2017 у справі №495/3711/17 за позовом ОСОБА_2 до управління праці та соціального захисту населення Управління соціального захисту населення Білгород-Дністровської міської ради про визнання протиправним рішення про відмову у призначенні допомоги при народженні дитини, про зобов'язання призначити та виплатити допомогу при народженні дитини,

УСТАНОВИВ:

В травні 2017 року позивач звернулася до суду з адміністративним позовом, в якому просила: визнати протиправним рішення управління соціального захисту населення Білгород-Дністровської міської ради про відмову в призначенні допомоги при народженні дочки ОСОБА_3; зобов'язати відповідача призначити та виплатити їй допомогу при народженні дочки ОСОБА_3, ІНФОРМАЦІЯ_1.

Постановою Білгород-Дністровського міськрайонного суду Одеської області від 07 липня 2017 року, залишеною без змін ухвалою Одеського апеляційного адміністративного суду від 12 грудня 2017 року, позов задоволено. Визнано протиправним рішення відповідача про відмову в призначенні позивачу допомоги при народженні доньки - ОСОБА_3 та зобов'язано відповідача призначити та виплатити ОСОБА_2 одноразову допомогу при народженні доньки - ОСОБА_3, ІНФОРМАЦІЯ_1.

У касаційній скарзі відповідач, посилаючись на порушення судами першої та апеляційної інстанцій норм матеріального та процесуального права, просить скасувати оскаржувані судові рішення та ухвалити нове судове рішення про відмову у задоволенні позову.

Касаційна скарга обґрунтована тим, що допомога при народженні дитини призначається за умови, якщо звернення за її призначенням надійшло не пізніше 12 місяців з дня народження дитини, а позивачем вказаний строк пропущено. До того ж, вказує, що позивач пропустила строк звернення до суду з позовом, оскільки рішення про відмову у призначенні спірної допомоги прийнято 04.11.2016, а з позовом до суду вона звернулась 18.05.2017, поновити пропущений строк не просила.

Відзив на касаційну скаргу не надходив.

Заслухавши суддю-доповідача, перевіrivши матеріали справи, колегія суддів дійшла висновку, що касаційна скарга не підлягає задоволенню з таких підстав.

Судами встановлено, що ІНФОРМАЦІЯ_2 в м. Керч Автономної Республіки Крим, позивач, перебуваючи в шлюбі з ОСОБА_4, народила доньку ОСОБА_3.

На час розгляду справи позивач перебуває на обліку як внутрішньо переміщена особа в управлінні соціального захисту населення Білгород-Дністровської міської ради, що підтверджено довідкою № 5111/1608 від 05.04.2016. Раніше ОСОБА_2 перебувала на обліку як внутрішньо переміщена особа в управлінні праці та соціального захисту населення Новозаводської районної у м. Чернігові ради, що підтверджено довідкою від 28.09.2015 року № 7426000983. Відповідно до вищезазначених довідок позивач раніше проживала за адресою: АДРЕСА_1.

01 квітня 2016 року на підставі рішення Білгород-Дністровського міськрайонного суду Одеської області від 30 березня 2016 року про встановлення факту народження ІНФОРМАЦІЯ_2 ОСОБА_3 на тимчасово окупованій території України, видано свідоцтво про народження доньки позивача - ОСОБА_3

12 квітня 2016 року позивач звернулась до відповідача із заявою про призначення допомоги при народженні дитини - ОСОБА_3, ІНФОРМАЦІЯ_1.

У задоволенні вказаної заяви позивачу відмовлено з посиланням на те, що від народження дитини минуло більше 12 місяців (тобто минув строк, протягом якого позивач мав право на звернення для отримання вищезазначеної державної соціальної допомоги).

Постановою Білгород-Дністровського міськрайонного суду Одеської області від 23.09.2016 року у справі №495/3742/16-а, яка набрала законної сили, визнано поважними причини пропуску ОСОБА_2 термінів подачі заяви з усіма необхідними документами до управління праці та соціального захисту населення Управління соціального захисту населення Білгород-Дністровської міської ради для призначення і виплати допомоги при народженні доньки - ОСОБА_3, яка народилася ІНФОРМАЦІЯ_1. Поновлено позивачу строк для звернення до

управління соціального захисту населення Білгород-Дністровської міської ради із заявою про отримання одноразової державної допомоги при народженні доньки ОСОБА_3, яка народилася ІНФОРМАЦІЯ_1.

27 жовтня 2016 року позивач звернулася до відповідача із заявою про призначення допомоги при народженні дитини - ОСОБА_3, ІНФОРМАЦІЯ_1. До заяви долучено постанову Білгород-Дністровського міськрайонного суду Одеської області від 23.09.2016 року у справі №495/3742/16-а.

Рішенням управління праці та соціального захисту населення Управління соціального захисту населення Білгород-Дністровської міської ради Одеської області від 04.11.2016 позивачу відмовлено у призначенні та виплаті одноразової допомоги при народженні доньки ОСОБА_3, яка народилася ІНФОРМАЦІЯ_1.

24.11.2016 року відповідач звернувся до суду із заявою про роз'яснення постанови Білгород-Дністровського міськрайонного суду Одеської області від 23.09.2016 у справі № 495/3742/16-а. Ухвалою Білгород-Дністровського міськрайонного суду Одеської області від 16.12.2016 року роз'яснено резолютивну частину постанови Білгород-Дністровського міськрайонного суду Одеської області від 23.09.2016 року у справі № 495/3742/16-а. Вказано, що зазначеною постановою визнано поважними причини пропуску ОСОБА_2 термінів подачі заяви з усіма необхідними документами до управління праці та соціального захисту населення Управління соціального захисту населення Білгород-Дністровської міської ради для призначення і виплати допомоги при народженні доньки - ОСОБА_3, яка народилася ІНФОРМАЦІЯ_1 року, та поновлено позивачу строк для звернення до управління соціального захисту населення Білгород-Дністровської міської ради із заявою про отримання одноразової державної допомоги при народженні доньки - ОСОБА_3, яка народилася ІНФОРМАЦІЯ_1.

Відповідач листом від 07.04.2017 повідомив позивача про відсутність законних підстав для призначення та виплати допомоги на народження дитини ОСОБА_3

Не погодившись з відмовою у призначенні допомоги при народженні дитини, позивач звернулася до суду з вказаним позовом.

Задовольняючи позовні вимоги, суд першої інстанції, з висновками якого погодився суд апеляційної інстанції, виходив з того, що звернення позивача із заявою про призначення допомоги при народженні дитини з порушенням встановленого 12-місячного строку обумовлене об'єктивною неможливістю дотримання такого строку внаслідок народження дитини на тимчасово окупованій території України, на якій не діяли органи державної влади України.

До того ж, суди взяли до уваги те, що факт поважності причин пропуску строку звернення із заявою про призначення допомоги при народженні дитини, та поновлення цього строку встановлено судовим рішенням, яке набрало законної сили, а відтак доказуванню не підлягає.

Дослідивши спірні правовідносини, суд касаційної інстанції зазначає наступне.

Відповідно до ч. 1 ст. 13 Закону України «Про охорону дитинства» від 26 квітня 2001 року № 2402-III (далі - Закон №2402-III) з метою створення належних матеріальних умов для виховання дітей у сім'ях, держава надає батькам або особам, які їх замінюють, соціальну допомогу, передбачену Законом України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» від 21 листопада 1992 року № 2811-XII (далі - Закон №2811-XII) та іншими законами України.

Статтею 3 Закону № 2811-XII визначені види державної допомоги сім'ям з дітьми, зокрема, допомога при народженні дитини.

Відповідно до ст. 10 Закону № 2811-XII допомога при народженні дитини за цим Законом надається одному з батьків дитини (опікуну), який постійно проживає разом з дитиною.

Згідно ч. 7 ст. 11 Закону № 2811-XII допомога при народженні дитини призначається за умови, якщо звернення за її призначенням надійшло не пізніше дванадцяти місяців з дня народження дитини.

Пунктом 12 Порядку призначення і виплати державної допомоги сім'ям з дітьми, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 року № 1751 (далі - Порядок), також встановлено, що допомога при народженні дитини призначається за умови, що звернення за її призначенням надійшло не пізніше ніж через 12 календарних місяців після народження дитини.

Отже, допомога при народженні дитини призначається за умови, якщо звернення за її призначенням надійшло не пізніше дванадцяти місяців з дня народження дитини.

Як вбачається з матеріалів справи позивачем пропущено строк звернення за призначенням допомоги при народженні дитини.

Однак, як встановлено судами позивач з об'єктивних причин не мала змоги звернутися до відповідача з відповідною заявою, оскільки всупереч своїй волі змушена була змінювати місце проживання внаслідок тимчасової окупації території Автономної Республіки Крим, народження дитини на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим 12 липня 2014 року, отримання свідоцтва про народження дитини українського зразка лише 01.04.2016 року на підставі рішення Білгород-Дністровського міськрайонного суду Одеської області від 30 березня 2016 року, настання чергової вагітності та загроза її переривання, та отримання статусу внутрішньо переміщеної особи.

Колегія суддів погоджується з висновками судів попередніх інстанцій, що позивачем заявлений позов фактично в інтересах дитини для її належного матеріального забезпечення.

Відповідно до ч. 7 ст. 7 Сімейного Кодексу України дитина має бути забезпечена можливістю здійснення її прав, установлених Конституцією України, Конвенцією про права дитини, іншими міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Згідно п. 1 ст. 3 Конвенції про права дитини від 20 листопада 1989 року (в редакції зі змінами, схваленими резолюцією 50/155 Генеральної Асамблеї ООН від 21 грудня 1995 року), яку ратифіковано Постановою Верховної Ради України від 27 лютого 1991 року № 789-ХІІ, в усіх діях щодо дітей, незалежно від того, здійснюються вони державними чи приватними установами, що займаються питаннями соціального забезпечення, судами, адміністративними чи законодавчими органами, першочергова увага приділяється як найкращому забезпеченню інтересів дитини.

Як зазначено у постанові Верховного Суду від 14 лютого 2018 року у справі №591/610/16-а (К/9901/12622/18), допомога при народженні дитини за своєю природою є допомогою самій дитині, а не її батькам. Неможливість своєчасного звернення одним з батьків до органу, який здійснює призначення допомоги при народженні дитини, призводить до порушення інтересів дитини.

За встановлених обставин, суди першої та апеляційної інстанцій дійшли обґрунтованого висновку про задоволення позовних вимог.

Доводи касаційної скарги щодо пропуску позивачем строку звернення до суду з позовом, та посилання на те, що рішення про відмову у призначенні спірної допомоги прийнято 04.11.2016, а з позовом до суду позивач звернулася 18.05.2017, про поновлення пропущеного строку не просила, є безпідставними з огляду на те, що доказів отримання позивачем рішення від 04.11.2016 не надано. Крім того, як вбачається з матеріалів справи позивач неодноразово зверталася до відповідача із заявами про призначення допомоги при народженні дитини, остання заява подана 22.03.2017, а лист відповідача про відсутність підстав для призначення вказаної допомоги датований 07.04.2017.

Решта доводів, викладених в касаційній скарзі, були ретельно перевірені та проаналізовані судами першої та апеляційної інстанції, та їм була надана належна правова оцінка. Жодних нових аргументів, які б доводили порушення норм матеріального або процесуального права, у касаційній скарзі не зазначено.

Відповідно до частини 1 статті 350 КАС України суд касаційної інстанції залишає касаційну скаргу без задоволення, а судові рішення - без змін, якщо визнає, що суд апеляційної інстанції не допустив неправильного застосування норм матеріального права або порушень норм процесуального права при ухваленні судового рішення чи вчиненні процесуальних дій.

Керуючись статтями 349, 350, 355, 356 Кодексу адміністративного судочинства України, суд

ПОСТАНОВИВ:

Касаційну скаргу управління соціальної політики Білгород-Дністровської міської ради залишити без задоволення, а постанову Білгород-Дністровського міськрайонного суду Одеської області від 07 липня 2017 року та ухвалу Одеського апеляційного адміністративного суду від 12 грудня 2017 року - без змін.

Постанова є остаточною та оскарженню не підлягає.

.....

.....

.....

А.Ю. Бучик

М.М. Гімон

Л.Л. Мороз

Судді Верховного Суду